

Jak řešit neporozumění v rodině?

Jak dosvědčují poznatky ze světa astrologie, některé jevy nemohou být lidskými bytostmi pochopeny. Lidská bytost ale jinou lidskou bytostí pochopena být může. Na následujících řádcích se pokusíme najít nástroje, kterými toho lze docílit.

Být sám sebou

Ve společnosti převládá přesvědčení, že lidé se složitým charakterem jsou určitým způsobem cennější než ostatní. Na tomto uvažování je však cosi naivního.

Jak *složitý charakter* vlastně definovat? Nejprve je třeba říci, že se často jedná o charakter **nevyovnaný**. Lidé mnoha tváří, kteří při jednotlivých setkáních zanechávají často jiný dojem, než při setkání předchozím, musí něco trápit a rozhodně nejsou vnitřně vyrovnaní. Všichni jsme se v životě někdy setkali s lidmi, jejichž přesvědčení neustále oscilují mezi dvěma extrémy, nebo se mění podle aktuálních událostí. Takový člověk nemusí nezbytně mít *pokřivený* charakter, **navzodry** tomu jen stěží získává důvěru ostatních.

Tito lidé, kteří si ani ve čtyřiceti letech nejsou jistí svou politickou orientací a nedokážou si vybrat jeden ze dvou protichůdných ekonomických modelů, vyvolávají nutně řadu otázek. Obvykle je u nich možné pozorovat nedostatek charakteru a někdy dokonce i odvahy.

Balancují totiž mezi dvěma póly, aby nemuseli vyjádřit vlastní názor, a tím si ostatní neznepřátelili. Představa, že jim toto chování pomůže, je však pouhou iluzí, protože slabost ještě nikdy nikoho před nebezpečím nechránila. Neustálé přikyvování a pochlebování útisku nezabrání. Názorová nevyrovnanost je také způsobená nepřesností úvah, založených na nedostatečných informacích.

Otcové by si měli klást otázku, jak se toto balancování mezi dvěma póly projevuje ve způsobu, jakým jejich synové a dcery uvažují o velkých otázkách naší doby. Jak mohou svým potomkům vyčítat, že se nedokáží pevně řídit jasně danou cestou při řešení existenčních otázek – ideologických, emocionálních a profesních – když oni sami působí dojmem, že si nejsou jisti vůbec ničím? Dodejme v této souvislosti, že pokud je chování otce a matky přesně opačné chování, které vyžadují od svých dětí, velmi **ryhle** se děti přestávají řídit kterýmkoli z nich, což následně v okolí rodičů vyvolává velká nedorozumění.

Jinými slovy, ženy a děti mají rády, když je jejich manžel nebo otec **upřímný** a přirozený. Pokud se jen snaží působit jako důstojný a čestný člověk, ale jeho chování svědčí o tom, že má ve skutečnosti k těmto vlastnostem daleko, ztrácí v očích svých blízkých veškerou důvěryhodnost.

Jak neporozumění **lěčit**?

Tento typ chování však nemusí nutně pramenit z povahové dvojakosti. Některým lidem jejich blízcí nerozumí, protože jsou tito lidé vnitřně sužováni otázkami, o **kerých** nechtějí mluvit, nebo které způsobily zážitky z minulosti.

Muži i ženy si mnohdy po dlouhou dobu nesou palčivé vzpomínky na bolestná období z **dětsví** či z dospívání. Pokud jsou tyto vzpomínky nesmazatelné, zanechávají nezbytně stopu na náladě dotyčného člověka a jeho způsobu žití. Tito lidé se mohou chovat podrážděně, bez zjevného důvodu,

a velmi často se u nich projevuje určitá melancholie a mrzutost, což jejich blízké trápí a vyvolává v nich mnoho otázek.

Komentář:

Překládaný úryvek byl vyňat z textu určeného pro vymezenou skupinu čtenářů. Tento cílový čtenář v minulosti řešil, nebo stále řeší, otázky spojené s problémovou komunikací se svými rodinnými příslušníky. Z odstavce na str. 113 vyplývá, že je text pravděpodobně určen hlavně rodičům. Text působí jako určitá příručka (ostatně samotný název v tázacím způsobu to dosvědčuje), která má pomoci lépe pochopit, proč se někteří lidé chovají dvojace. Zároveň vysvětluje, jaké důsledky takové chování u rodičů může mít na děti.

Charakter textu tak do velké míry určuje, jaká je jeho výstavba. Myšlenky a úvahy jsou zde vysvětlovány v logickém pořadí – od obecného ke konkrétnímu. Je proto třeba dávat pozor, aby větná stavba překladu zohledňovala zejména aktuální členění větné a věty na sebe logicky navazovaly. Například v odstavci, který začíná větou *Elles nagent entre deux eaux*, všechny věty navazují na větu předchozí, ačkoliv jsou zde užity výrazy, ze kterých to na první pohled není zřejmé (*faiblesse* odkazuje na chování vyjádřené v první větě odstavce, stejně jako *approbations*). Je tedy třeba, aby se překladatel vžil do role autora a snažil se pochopit posloupnost jeho úvah.

Téma tohoto úryvku se **významě** projevuje na použitém lexiku. Nenajdeme zde sice slova, která by patřila k odborné terminologii z oboru psychologie, přesto se však nejedná o lexikum jednoduché. Vyskytují se zde například výrazy spojené se stavem duše, tedy výrazy spíš abstraktní (*faire l'unité en eux, flottent entre deux extremes, duplicité*) a obrazné (*nager entre deux eaux, fil directeur, une ligne de conduite*). Při řešení těchto pasáží jsem se snažil odtrhnout se od formy (signifiant) a překládat jenom obsah (signifié), ne ve všech případech jsem ale s výsledkem byl spokojený.

Dalším charakteristickým prvkem lexika jsou výrazy obecné, jako *personne* a *être*, které se v textu často opakují. V tomto kontextu se jedná v podstatě o synonyma, úkolem překladatele tak je vybrat podobné výrazy z české slovní zásoby, které by mezi sebou měly podobný vztah (synonymie). Prvotní význam slova *être* – bytost, jsem použil pouze v úvodní větě, kde mi tato varianta přišla vhodná. Následně jsem už ale používal výhradně výraz *člověk*, který má tu dobrou vlastnost, že v plurálu působí jako jiné slovo (*lidé*) a díky tomu jsem nemusel řešit, že by se jedno a to samé slovo v textu objevovalo v těsné blízkosti. Nabízela se i varianta se slovem *osoba*, ale tento výraz na mě působí dost servilně, odtažitě. V tomto kontextu jsem ho proto nepoužíval, ale uznávám, že je to rozhodnutí do značné míry subjektivní.

Obecně jsem se snažil dodržet stylistické ladění originálu a nepoužívat výrazy, které by se významně vzdalovaly od originálu, přestože v některých místech se to téměř nabízelo (*fourbe – křivák*).

Hodnocení:

Překlad:

Klady: většinou správné pochopení sdělení, schopnost adekvátně formulovat myšlenku, vyjadřování na velmi dobré úrovni

Zápory: posuny smyslu zejm. P6, P11, 12, méně závažné P1, neopravené překlepy (zapnout korektor)

Komentář:

Klady: komentář správně charakterizuje text, proto jsou voleny vhodné postupy (srov. P17), které vedou k cíli; přínosné rozlišování mezi obecným a zvláštním, práce s obrazy a abstrakty

Zápory: jak uvedeno v P18, výchozí text mohl být po styl. stránce podrobněji zhodnocen – zde jedna věta

Klady výrazně převažují nad zápory, sdělení textu adekvátně přetlumočeno, započteno